

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Lønkomensationen afvikles

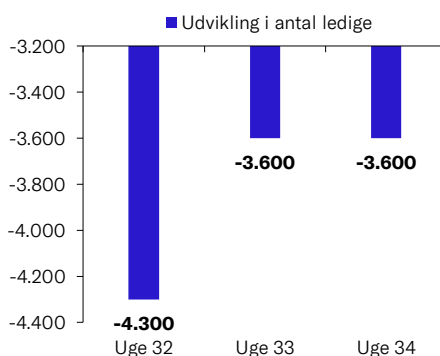
Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

I denne uge har vi fået en række nøgletal for ledigheden samt for lønkomptionsordningen, der afvikles endeligt i morgen, lørdag. Over de seneste fire uger er coronaledigheden faldet med hele 30 pct., hvilket må siges at være en rigtig glædelig nyhed. I samme omgang har vi set en fremgang i antallet af nye jobopslag og en begyndende stigning i beskæftigelsen. Der er altså klare tegn på, at det danske arbejdsmarked så småt er i fremgang.

Vi skal dog passe på med at juble for tidligt. Lønkomptionsordningen bliver afviklet i morgen, lørdag den 29. august, og afviklingen kan føre til en ny stigning i ledigheden. I sidste uge var der 19.200 hjemsendte personer på lønkomptionsordning, men det reelle tal kan være højere. Det skyldes, at virksomheder kan ansøge med tilbagevirkende kraft, og vi vil ikke blive overrasket, hvis antallet af personer på lønkomensation stiger til 30.000.

Lønkomensationen har været en genistreg, der har reddet tusindvis af job. Henover foråret og ind i sommeren har over 30.000 virksomheder fået lønkomensation for 263.000 job. Det svarer til 20 pct. af samtlige virksomheder med ansatte i den private sektor. Det understreger ordningens nødvendighed, hvor dansk økonomi er blevet skærmet fra den helt brutale nedtur. Krisen er dog ikke slut endnu, og det er fra politisk side derfor nødvendigt at holde hånden under de virksomheder, der fortsat er ramt af restriktioner, hvis vi skal undgå store økonomiske skadevirkninger.

Nøgletal	Side
Coronaledigheden er blevet reduceret med 30% på fire uger	2
Små virksomheder med ufaglært arbejdskraft har flest på lønkomensation	3
Fortsat bedring i tysk økonomi – men tallene begynder at knirke	4
Så gik den ikke længere – detailsalget faldt i juli	5
Trods fremgang er verdenshandlen slået 10% tilbage	6
Virksomhedernes indlån i bankerne er steget med 90 mia. kr. under coronakrisen	7
Danskerne er snublende tæt på 1 billion kr. i banken	8

Coronaledigheden er blevet reduceret med 30% på fire uger

Offentliggjorte tal fra Beskæftigelsesministeriet mandag viser, at ledigheden faldt med 3.544 personer i sidste uge (uge 34). Dermed er ledigheden nu faldet med i alt 13.650 personer over de seneste fire uger. Det er en rigtig glædelig nyhed, der betyder, at stigningen i ledigheden under coronakrisen er blevet reduceret fra et topniveau på 50.800 personer til nu 35.100 personer i august. Mandagens glædelig nyhed er altså, at coronaledigheden foreløbigt er blevet reduceret med knap 30 pct. på kun fire uger.

Foreløbige tal viser samtidig, at der generelt har været et fald i antallet af personer på lønkompensationsordningen hen over sommeren. Men nok så vigtigt har vi set en tydelig stigning i antallet af nye jobopslag og en begyndende stigning i beskæftigelsen. De seneste ugers tydelige fald i ledigheden bør derfor også ses som et klart tegn på, at der igen er fremgang på store dele af det danske arbejdsmarked.

Efteråret kan byde på en ny stigning i ledigheden

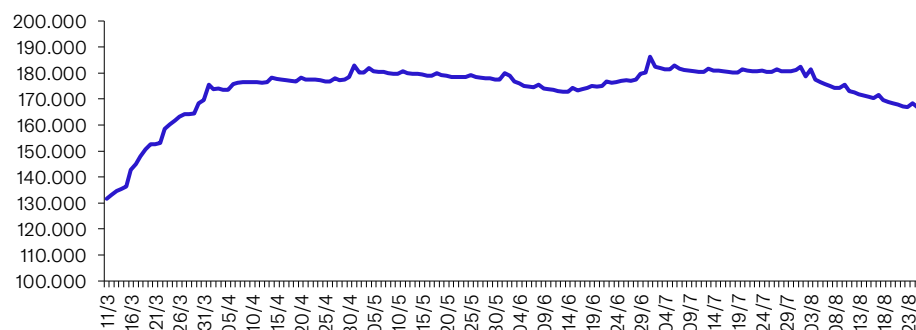
Selv om ledigheden er faldet fornuftigt over de seneste uger, så ser vi fortsat ind i et meget usikkert efterår, hvor ledigheden igen kan stige mærkbart. Det kan ske i forbindelse med, at lønkompensationsordningen afvikles d. 29. august. Det er særligt en risiko i de hårdest berørte brancher inden for oplevelseserhvervene, der tæller hoteller, restauranter, turisme og underholdning.

Dertil er der desværre også en risiko for, at vi kommer til at se en tiltagende smitte hen over efteråret. Det gælder både herhjemme og i udlandet. Hvis en stigende smutte igen skræmmer forbrugerne hjem i stuerne, så vil et nyt stort tilbageslag desværre hurtigt kunne ramme dansk økonomi igen og føre til en tydelig stigning i ledigheden. Man skal dermed også være meget varsom med at tro, at de seneste ugers tydelige fald i ledigheden per automatik fortsætter over de kommende uger.

Politikerne skal sove med støvlerne på

Det er derfor også meget vigtigt, at man fra politiske side fortsat holder hånden under de virksomheder, der er ramt af restriktioner i forbindelse med virusudbruddet. Dertil bør politikerne allerede nu have nye hjælpepakker klar i skuffen, hvis smitten igen kommer ud af kontrol og det bliver nødvendigt at lukke ned for hele eller dele af samfundet. Det er uhyre vigtigt, at den politiske reaktion kommer hurtigt og resolut, hvis vi skal undgå de helt store økonomiske skadevirkninger af et eventuelt nyt smitteudbrud.

Antal tilmeldte ledige

Kilde: Danmarks Statistik

Små virksomheder med ufaglært arbejdskraft har flest på lønkomensation

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik fredag viser, at 3.563 virksomheder i øjeblikket modtager lønkomensation for 19.200 jobs. Det svarer til 2,5 pct. af samtlige virksomheder med ansatte i den private sektor. Der er dog reelt flere der i øjeblikket er hjemsendt fra deres arbejde. Ikke alle ansøgninger er endnu færdigbehandlede og virksomhederne kan dertil ansøge med tilbagevirkende kraft helt frem til d. 20. september. Erfaringerne fra de tidligere ansøgningsrunder viser, at især store virksomheder har ansøgt relativt sent i perioden. Jeg vil derfor heller ikke blive overrasket, hvis virksomhederne reelt har hjemsendt i omegnen af 30.000 personer i øjeblikket. Det er altså et anseeligt antal personer, der nu står til at miste muligheden for lønkomensation, når ordningen ophører i morgen lørdag. Til sammenligning er ledigheden under coronakrisen foreløbigt steget med 35.000 personer.

Hoteller, rejsebureauer og kultur er de flittigste brugere af ordningen

Fredagens tal løfter også sløret for hvilke brancher og faggrupper, der primært benytter lønkompositionsordningen i øjeblikket. Ikke overraskende er det primært hoteller og restauranter, rejsebureauer, samt kultur og fritid, hvor der i øjeblikket er den største andel af lønkomponerede jobs. Konkret er 3,3 pct. af de beskæftigede i hotel- og restaurationsbranchen i øjeblikket lønkomponeret. Det svarer til 3.591 jobs. Herefter følger kultur og fritid, hvor 1,8 pct. af de beskæftigede er på lønkompositionsordningen, svarende til 720 personer. For rejsebureauerne gælder det, at 1,7 pct. i øjeblikket er hjemsendt, svarende til 2.071 personer.

Overvægt af små virksomheder

Det springer dertil i øjnene, at det særligt er de mindre virksomheder, der fortsat i høj grad gør brug af lønkompositionsordningen. Konkret er 6 ud af 10 af de lønkomponerede personer ansat i virksomheder med mindre end 20 fuldtidsansatte. En del af forklaringen kan være, at de store virksomheder ansøger relativt sent i perioden. Andelen af mindre virksomheder er dog så stor, at der tegner sig et klart billede af at det særligt er de små og mellemstore virksomheder, der i øjeblikket benytter sig af lønkompositionsordningen.

Der er særligt tale om ufaglærte personer (38 pct.) og personer under et erhvervsrettet praktikforløb (32 pct.), der modtager lønkomensation i øjeblikket. Men de højere uddannelser er også ramt, hvor de mellemlange og lange uddannelser tegner sig for hhv. 9 pct. og 7 pct. af de lønkomponerede jobs.

Noget bemærkelsesværdigt er der også en tydelig overvægt af mænd i ordningen. Konkret tegner mænd sig for 60 pct. af de lønkomponerede jobs i øjeblikket.

Ledigheden vil stige

Det er bestemt ikke uden udfordringer, at et stort antal danskere fra de hårdest ramte brancher nu igen skal ud og forsøge at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. De vil desværre i flere tilfælde ikke have et job at finde tilbage til, da deres gamle arbejdsplads fortsat er hårdt ramt af coronakrisen.

Set med de mere positive briller, så er antallet af ledige jobopslag dog igen steget til et niveau, der ligger tæt på niveauet fra før coronakrisen ramte. Men det kræver i de fleste tilfælde, at man som jobsøgende skal skifte branche eller søge job i andre landsdele. Det er en proces, der normalt tager tid.

Forsat bedring i tysk økonomi - men tallene begynder at knirke

Det tyske ifo-indeks viste en stigning fra 90,4 i juli til 92,4 i august. Det er umiddelbart et positivt tal, der viser, at tysk økonomi fortsat er i bedring. Når det er sagt, så kan fremgangen bestemt ikke siges at være bragende. Specielt ikke med tanke på at BNP faldt med knap 10 pct. i første kvartal. Det er dertil en smule bekymrende, at genopretning inden for engros- og detailhandlen gik mere eller mindre i stå i august. Det kan bestemt ikke afvises, at den stigende smitte i Tyskland allerede nu har lagt en dæmper på forbruget.

Det må siges at være bekymrende. Skræmmer den stigende smitte igen de tyske forbrugere hjem i stuerne, så vil det hurtigt kunne resultere i et nyt tilbageslag i den tyske økonomi, der også vil give et negativt ekko herhjemme. Tyskland er vores største nærmærket og op imod 100.000 danske jobs er enten direkte eller indirekte afhængige af eksporten til Tyskland. Det er derfor også ekstremt vigtigt, at smittetallene både herhjemme og i udlandet bliver holdt i kort snor hen over efteråret. Alternativt kan vi hurtigt blive sendt ud i et nyt økonomiske tilbageslag med faldende beskæftigelse og stigende ledighed. De lidt svage tal fra Tyskland er derfor også en påmindelse om, at genopretningen af økonomien står til at blive både usikker og langvarig.

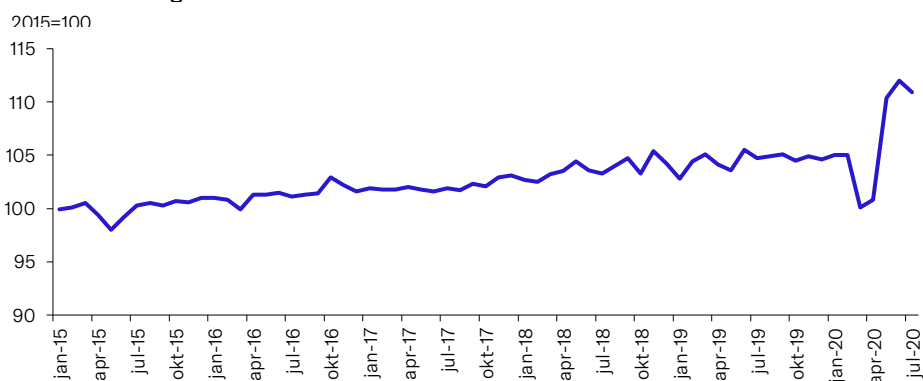
Så gik den ikke længere - detailsalget faldt i juli

Danmarks Statistik har onsdag offentliggjort tal, der viser, at detailsalget faldt med 1 pct. i juli. Det må siges at være en smule skuffende med tanke på, at mange danskere ellers har holdt ferie hjemme i Danmark i år. Faldet skal dog også ses i sammenhæng med, at detailsalget sprang kraftigt i vejret efter genåbningen i april og maj. Mange danskere havde simpelthen et opsparret købsbehov efter nedlukningen. Det har dog været en engangsforestilling, og vi må nok berede os på et efterår med faldende detailsalg.

En joker er dog udbetalingen af feriepenge i oktober, der potentielt kan give en ny tiltrængt saltvandsindsprøjtning til forbruget. Det er dog meget usikkert, hvor mange danskere, der vil vælge at få pengene udbetalt og senere forbruge pengene. Man skal derfor også passe på med at løfte forventningerne til udbetalingen af feriepenge for højt op. Jeg mener klart, at udbetalingen burde være sket automatisk, og at man skulle have udbetalt alle fem uger. Det ville klart have øget sandsynligheden for, at penge fandt ud i de danske butikker.

Det er meget vigtigt for dansk økonomi, at forbruget holder en god fart over den kommende tid. Detailhandlen udgør en hjørnesten i dansk økonomi, og står alene for omkring 250.000 jobs, svarende til over 10 pct. af den samlede private beskæftigelse.

Detailomsætningsindeks

Kilde: Danmarks Statistik, DETA152

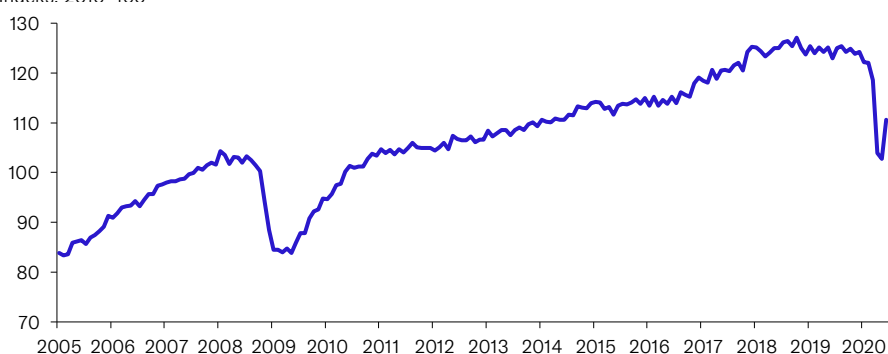
Trods fremgang er verdenshandlen slået 10% tilbage

Tirsdag blev der offentliggjort tal, der viser, at verdenshandlen steg med hele 7,6 pct. fra maj til juni. Fremgangen i juni kommer ovenpå flere måneder med kraftig tilbagegang i verdenshandlen. Trods den flotte fremgang i juni måned, er verdenshandlen i juni måned i år fortsat hele 10,1 pct. lavere end i juni måned sidste år. Det vidner om, hvor kraftigt coronakrisen har ramt verdenshandlen. Coronakrisen har midlertidig lukket ned for store dele af aktiviteterne i verdensøkonomi, og derfor kraftigt reduceret behovet for handel på tværs af landegrænser. Dertil er verdenshandlen reduceret kraftigt af, at coronakrisen har lagt en dæmper på forbruget af olie og andre råvarer på verdensplan. At verdenshandlen fortsat er så lavt vidner om, at verdenshandlen og verdensøkonomien ikke med et trylleslag kommer til at blive genoprettet, når økonomierne bliver genåbnet. Jeg forventer, at der vil gå flere år, før forsyningskæderne på tværs af landegrænser bliver genopbygget til det, vi kendte fra før krisen.

Det voldsomme tilbageslag i verdenshandlen vil direkte ramme den danske transportbranche, der oplever tilbagegang i ordreindgangen, når færre varer transporteres henover landegrænser. Men andre dele af dansk eksport kan også blive ramt, når verdenshandlen og verdensøkonomien går tilbage. Den danske økonomi er en lille åben økonomi, hvor handel med udlandet er helt centralt. Mere end 700.000 danske arbejdspladser er direkte eller indirekte knyttet op på eksport til andre lande. Den danske vareeksport er samlet set faldet med 4 pct. i årets første seks måneder. Det er væsentlig bedre, end vi kunne frygte, set i lyset af den store økonomiske tilbagegang, der har været på vores eksportmarkeder. Det kan vi i høj grad takke de danske medicinalvirksomheder for, der på trods af krisen har leveret en vækst på intet mindre end 22 pct. i første halvår. Hvis man ser bort fra medicinaleksporten, er dansk vareeksport faldet med 9 pct. i første halvår, mens tjenesteeksporten er dalet med 13 pct. Coronakrisen har lagt en massiv dæmper på mange danske virksomheders muligheder for at afsætte varer og tjenester i udlandet.

Verdenshandel i mængder

Indeks. 2010=100

Kilde: DPB World Trade Monitor

Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Virksomhedernes indlån i bankerne er steget med 90 mia. kr. under coronakrisen

Offentliggjorte tal fra Nationalbanken viser, at virksomhederne har øget der indskud i bankerne med hele 90 mia. kr. siden marts. Det svarer til en stigning på hele 23 pct. Det er en meget voldsom stigning, der betyder, at virksomhedernes indlån i bankerne nu for første gang er højere end deres udlån. Det er en på alle måder meget atypisk situation, at virksomhederne ligefrem har et større indlån end i udlån i bankerne.

Årsagen til den noget atypiske situation er, at virksomhederne i forbindelse med coronakrisen har haft mulighed for at udskyde deres skatte- og momsbetalinger for andet kvartal. Det har været et rigtigt godt tiltag, der har sikret virksomhederne ekstra likviditet i en meget svær tid. En anden forklaring er formentlig også, at rigtig mange virksomheder har været tilbageholdende med nye investeringer. Dertil har bankerne formentlige også været mere tilbageholdende med at låne ud til nye investeringsprojekter.

Selv om det store indlån gør virksomhederne mere robuste over for krisen, så er det desværre også et tydeligt tegn på mange virksomheder er gået i venteposition. Nye investeringer udskydes og opkøb er sat på standby så længe coronakrisen hænger. Dertil skal de udskudte skatte- og momsbetalinger i de fleste tilfælde afregnes her hen over efteråret.

Set i det lys er de store stigning i virksomhedernes indlån desværre en lidt kedelig nyhed. Meget tyder på, at vi står over for et tydeligt fald i investeringerne, der vil give yderligere modvind til den økonomiske vækst. Dertil er nye investeringer ekstremt vigtige i øjeblikket, da nye investeringer sikrer, at virksomhederne kan omstille sig og øge produktiviteten på sigt. Der er derfor også al mulig grund til at hurtigst muligt at komme med tiltag, der understøtter virksomhedernes investeringer ovenpå coronakrisen.

Danskerne er snublende tæt 1 billion kr. i banken

Nye tal fra Nationalbanken viser, at danskernes indlån i bankerne var 997,4 mia. kr. i maj. Det svarer til, at hver voksne dansker i gennemsnit har 213.700 kr. stående i banken.

Alene det seneste år er danskernes opsparing i banken steget med 65,8 mia. kr. Det er dermed en fortsættelse af den tendens, som vi har set i løbet af de senere år, hvor danskernes opsparing er skudt i vejret. Det skyldes, at danskerne har haft solid privatøkonomisk fremgang, reallønnen er steget pænt, beskæftigelsen har været høj og renterne har været lavet. Samtidig har danskerne været forsigtige, og har ikke fuldt omsat indkomstfremgangen til forbrug. I stedet har danskerne afdraget på gælden eller sparet op til dårligere tider. Hver gang danskerne har tjent 100 kr. de seneste år, så er det blot de 95 kr., der er gået til forbrug. Det hører samtidig med til historien, at renten på obligationer er faldet markant, hvilket har gjort det mere attraktivt at have penge stående i banken på trods af, at det ofte er til ingen eller negativ rente.

Det er egentlig overraskende, at danskernes opsparing fortsat skyder i vejret, på trods af coronakrisen umiddelbart kan lægge en dæmper på mange danskernes muligheder for at lægge lidt til side. Det skyldes formentlig, at danskerne er usikre på, hvad fremtiden vil bringe og derfor lægger lidt til side, hvis krisen bliver mere permanent.

Danskerne er nu snublende tæt på at have 1 billion kr. stående i banken. Det kan komme til gavn nu, hvor fremgangen i den private økonomi går i et lavere gear end tidligere pga. coronakrisen. Nu kan danskerne i stedet trække lidt på den store opsparing, der i dag står i banken. Det kan sikre, at vi ikke kommer til at se et markant fald i det private forbrug, som vi oplevede i årene efter finanskrisen.

Det er dog vigtigt at have for øje, at trods hver voksne dansker i gennemsnit har 213.700 kr. stående i banken, betyder det ikke, at den typiske dansker har så mange penge stående i banken. Halvdelen af danskerne med penge i banken havde ved udgangen af 2018 mindre end 50.000 kr. stående på kontoen.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033